

COMMISSIE FINANCIËN

Delft, 2 december 2008

AAN DE VERENIGDE VERGADERING VAN DELFLAND

Advies van de commissie Financiën, tevens **verslag** van de vergadering op 2 december 2008 over de aan haar voorgelegde voorstellen van het college van dijkgraaf en hoogheemraden, ter behandeling in de Verenigde Vergadering op 18 december 2008.

Aanwezig:

A.G. Wiegman, hoogheemraad	voorzitter
mevr. A.W.A. Ammerlaan-Oosterlaan	lid ingezetenen
dr.ir. G.P.J. Dijkema	lid gebouwd
mevr. L.G. van Duijn-Camfferman	lid ingezetenen
drs. L.W. Nanninga	lid gebouwd
W.A.M. van Vliet	lid ongebouwd
A.P. Zonne	lid ingezetenen
C.E.G. Zuidgeest	lid gebouwd
mevr. I. Kenter	secretaris

Voorts aanwezig:

J.J.J.M. van der Burg	hoogheemraad
-----------------------	--------------

Afwezig:

J.G.P. Verbeek, hoogheemraad	vice-voorzitter
ing. J. Bessels MRE	lid bedrijfsgebouwd
P. van der Ende	lid ingezetenen

01. Opening, vaststellen agenda

De voorzitter opent te 19.30 uur de vergadering en heet de aanwezigen welkom. Verhindert zijn de heren Verbeek, Bessels, Van der Ende, mevrouw Ruijgh en de heer Franssen.

Rondgedeed wordt een memo over het tarief ongebouwd 2009, naar aanleiding van vragen daarover in de VV-bijeenkomst van 20 november jl. Afsproken wordt dit memo aan het eind van de vergadering te bespreken.

Voor het overige wordt de agenda ongewijzigd vastgesteld.

02. Notulen en actielijst vergadering commissie 4 november 2008, alsmede notulen besloten vergadering commissie 4 november 2008

Beide notulen en de actielijst worden ongewijzigd vastgesteld.

03. Mededelingen: Geen.

04. Agendapunten voor advies

01. Najaarsnota 2008

De voorzitter zegt dat de oplegstukken zoals geconstateerd niet consistent zijn en zullen worden aangepast. De leden krijgen een gecorrigeerd exemplaar.

De heer Dijkema stelt het op prijs dat helder in de nota is aangegeven dat hard wordt gewerkt aan het opnemen van meer informatie over het verloop van voorgenomen investeringen, maar dat dit nog niet volledig is gelukt. Verder maakt zijn categorie zich zorgen over de com-

binatie van oplopende kosten en dalende opbrengsten, zoals aangegeven op blz. 4. Overigens wordt er voor een toelichting verwezen naar de bladzijden 38 en 44, maar op blz. 38 wordt alleen aandacht gegeven aan rentelasten, waarbij het in totaal om € 60.000 gaat, en op blz. 44 is een passage over een andere verrekening van rente opgenomen, wat uiteindelijk budgettair neutraal uitvalt. Hij vraagt daarom alsnog een toelichting op de verslechtering van het exploitatiesaldo ten opzichte van de voorjaarsnota.

De voorzitter antwoordt dat de verslechtering van het exploitatiesaldo grotendeels te maken heeft met hogere kapitaallasten. In 2008 is voor een zeer groot bedrag aan projecten gereedgemeld (o.a. de AWZI Harnaschpolder), waardoor het percentage onderhanden werken sterk is gedaald. Daardoor is het percentage aan rente die geactiveerd kan worden, teruggelopen naar 35, zodat 65% ten laste van de exploitatie moet worden gebracht, terwijl die verhouding tot nu toe 50/50 was. Die verschuiving in percentages leidt nu in de najaarsnota tot een toename van de exploitatiekosten met ruim € 3 miljoen, maar in latere jaren komen daardoor de afschrijvingen lager te liggen.

De heer Dijkema begrijpt dat in de begroting nog is uitgegaan van de historische verhouding van 50/50, en in de najaarsnota nu de feitelijke verhouding is genoemd. De voorzitter bevestigt dat, maar in de begroting voor 2009 is al wél met deze verschuiving in de gebruikelijke verhouding rekening gehouden. Verder werden tot nu toe de kapitaallasten pas een jaar ná gereedmelden in de begroting opgenomen, maar inmiddels is besloten om dit direct na het gereedmelden te gaan doen en dus niet meer eerst een jaar te wachten.

Gevraagd door mevrouw Van Duijn wat de reden is van deze nieuwe werkwijze, zegt de voorzitter dat hiermee wordt aangesloten bij wat algemeen gebruikelijk is en wat de accountant ook heeft geadviseerd. Tot nu toe hanteerde Delfland eigen uitgangspunten: een 50/50-verhouding en pas gaan afschrijven een jaar ná gereedmelden van het project. De secretaris merkt aanvullend op dat er bij het opstellen van een jaarbegroting uiteraard altijd onzekerheid is over de vraag, voor welk totaalbedrag er in dat loop van het begrotingsjaar gereedgemeld zal worden. Wel is het de bedoeling om op het moment dat de rekening van het voorgaande jaar beschikbaar is, al zo goed mogelijk de structurele effecten voor de komende jaren te identificeren en die ook direct te verwerken in de meerjarenraming door middel van een voorstel tot wijziging van die raming. Mevrouw Van Duijn lijkt dat een verstandige werkwijze. Overigens begrijpt zij dat het jaar 2008 extra belast wordt door de wijziging van de vroegere 50/50-verhouding en door niet meer een jaar te wachten met het in de begroting opnemen van kapitaallasten.

In antwoord op enige nadere vragen hierover van de heer Zuidgeest en mevrouw Van Duijn licht de secretaris verder toe, dat eind februari in feite al de uitkomsten van de jaarrekening bekend zijn. Aan de hand hiervan wordt in maart de kadernota opgesteld, zijnde de richtlijn voor de opstelling van de begroting van het komende jaar, en daarin worden ook de effecten van de jaarrekening vermeld. Die nota wordt ter vaststelling aan de VV voorgelegd. In mei-juni verschijnt dan de meerjarenraming en in het najaar nog de jaarbegroting, maar de jaarbegroting kan dan (calamiteiten voorbehouden) geen verrassing meer zijn, want ze kan in feite niet afwijken van de eerste jaarschijf van de meerjarenraming.

Mevrouw Ammerlaan vraagt zich bij blz. 5 af of uitstel van de actualisatie van calamiteitenbestrijdingsplannen wel zo verstandig is, zeker nu er onlangs een grote calamiteitenoefening is gehouden. Verder is zij op een aantal plaatsen (o.a. op blz. 5 en blz. 16) passages over de inhuur van externen tegengekomen, terwijl Delfland nog onlangs in de media heeft laten weten dat het niet meer met externen werkt. Zij dringt erop aan dat Delfland alleen met externen werkt als dat strikt nodig is, want inhuur van externe ondersteuning is zeer kostbaar. Daarnaast heeft zij op blz. 10 gelezen dat medewerkers van Delfland voor een groot deel de visie voor de Deltacommissie hebben geleverd. Hebben die medewerkers dan niet ingebracht dat er indertijd al veel geïnvesteerd is voor de zeer goede zoetwatervoorziening vanuit het Brielse Meer, en dat het van groot belang is dat die voorziening blijft bestaan? Tenslotte heeft waterberging in kelders onder kassen zeker haar instemming, maar zij begrijpt dat in dit verband nu ook grond in het Waalblok wordt aangekocht, terwijl dat niet gebeurt in calamiteitenpolders.

De voorzitter gaat ervan uit dat het bij de calamiteitenbestrijdingsplannen alleen om uitstel gaat, niet om afstel. Aan de recente landelijke oefening heeft Delfland volop meegedaan, en de daarbij opgedane ervaringen worden meegenomen in de actualisatie van de calamiteitenbestrijdingsplannen.

Inhuur van externe ondersteuning vormt inderdaad een probleem. Waarschijnlijk moet er in de rekening zelfs nog een extra bedrag van € 2 miljoen voor die inhuur worden opgenomen. De bedoeling is dan ook om voortaan niet meer met formatiebudgetten, maar gewoon met budgetten per afdeling te werken, d.w.z. dat er een bepaald bedrag voor de afdeling beschikbaar komt en dat daarmee uitgekomen moet worden. Verwacht wordt dat daardoor ook de behoefte toeneemt dat medewerkers mobieler worden binnen de organisatie, omdat dan een afdeling die capaciteit tekort komt, een medewerker kan aantrekken van een andere afdeling waar niet zoveel werk te doen valt. Overigens zal het dan waarschijnlijk nodig zijn om medewerkers voortaan in algemene dienst aan te stellen, want nu hebben ze in het algemeen een aanstelling op een bepaalde standplaats. Dit punt is betrokken bij de aanpassing van de organisatie waar de VV al eerder toe heeft besloten.

In het Waalblok heeft Delfland een paar jaar geleden een grondpositie verworven, juist om mogelijkheden voor onderlinge ruiling te verkrijgen en op basis daarvan het herstructureeringsplan voor dit gebied te kunnen realiseren. Er is een gereede kans dat dit ook lukt.

De heer Van der Burg zegt aanvullend dat Delfland inmiddels geen grond meer aankoopt, maar alleen de kosten van graven en inrichten voor zijn rekening neemt. De bijdrage van Delfland voor waterberging in kelders onder kassen is direct afgeleid van de kosten die Delfland anders zou moeten maken voor graven en inrichten.

Mevrouw Ammerlaan is verheugd te horen dat er voortaan niet meer met formatiebudgetten, maar alleen met financiële budgetten per afdeling gewerkt zal worden. Zij dringt er dan wel op aan om in het geval een budget niet volledig opgemaakt wordt, de afdeling niet het jaar daarop een korting op te leggen. De voorzitter zegt dat de gemeente Schiedam in zijn tijd als wethouder financiën juist een soort bonusregeling hiervoor had.

De heer Zuidgeest heeft gezien dat in de begroting-2009 andere kerncijfers over 2008 worden genoemd dan in de najaarsnota. Volgens de begroting-2009 zouden in de begroting-2008 de totale exploitatielasten zijn geraamd op € 185,6 miljoen en de totale opbrengsten op € 178,5 miljoen, en in de najaarsnota worden daarvoor € 182,3 miljoen en € 175,2 miljoen genoemd, dus steeds € 3,3 miljoen minder. De voorzitter antwoordt dat in de najaarsnota de juiste bedragen zijn genoemd, dus € 182,3 miljoen en € 175,2 miljoen. In de betreffende kolom in de begroting-2009 zijn bedragen genoemd, na aanpassing aan de correcte EMU-indeling nav de nieuwe waterschapswet.

De heer Zuidgeest maakt zich verder zorgen over de financiële ontwikkelingen binnen Delfland, vooral gezien de uitkomsten van uitgevoerde projecten. Zo zijn de overschrijdingen bij het project wateroverlast binnenstad Delft aanzienlijk geweest. De schuldenlast van Delfland neemt steeds verder toe en Delfland moet ook hogere tarieven in rekening brengen dan de omliggende waterschappen. Hoe lang kan dat nog doorgaan? Is er een toezichhouder, bijvoorbeeld de provincie, die daar grenzen aan kan stellen? Hij vindt het niet nodig dat Delfland steeds maar voorop blijft met plannen en ambities, bijvoorbeeld die in verband met de Kaderrichtlijn Water die buitengewoon veel geld kosten, wat weer opgebracht moet worden door de belastingbetalers in Delfland. Hij pleit dan ook voor een herbezinning op de voorgenomen investeringen, want er is nu in zijn ogen een scheve verhouding tussen het jaarlijkse investeringsniveau van € 95 miljoen en de omvang van de begroting van circa € 230 miljoen.

De voorzitter deelt deze zorgen, alleen al omdat bij het afspreken van een investeringsniveau van € 95 miljoen per jaar een aantal verplichtingen naar latere jaren moesten worden verschoven. De provincie wilde er eigenlijk alleen maar een schepje bovenop doen, o.a. een snellere verbetering van waterkeringen, en vond dat de KRW-maatregelen ook voor kleine watergangen zouden moeten gelden. Delfland heeft zich ook niet voor niets tot de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat gewend om erop te wijzen dat Delfland voor een enorme investeringsopgave staat en in een heel andere positie verkeert dan veel andere waterschappen, met grote gevolgen voor de tarieven in de komende jaren. Temporiseren of schrappen van investeringen is misschien mogelijk, maar dan zou ook de personeelsformatie moeten worden teruggebracht, alleen al omdat de personeelslasten dan niet meer kunnen worden geactiveerd. Hij ziet dat allemaal nog niet gebeuren.

De heer Zuidgeest kan op zichzelf meegaan met dit antwoord, maar ziet ook dat weer 18,6 fte's aan nieuw personeel wordt gevraagd. Wordt er dan wel gelet op de financiële grenzen waar Delfland tegenop begint te lopen? Verder vindt hij dat in geval een andere overheid stelt dat Delfland meer taken op zich moet nemen, die overheid daar ook het bijbehorende budget bij dient te leveren. Delfland moet zich immers kunnen verantwoorden ten opzichte van zijn

ingelanden. De voorzitter vindt dat Delfland dat heel goed kan, maar er is wel een onbalans tussen hetgeen in het gebied van Delfland moet worden gedaan, en wat andere waterschappen moeten doen. De heer Van der Burg voegt eraan toe dat juist daarom Delfland bij de uitvoering van waterplannen strak vasthoudt aan de afspraken, met name die over de kostenverdeling. Verder is in het overleg met de provincie helder gemaakt dat een snellere verbetering van waterkeringen en uitbreiding van de KRW tot kleine slootjes er eenvoudigweg niet inzit. De andere Zuid-Hollandse waterschappen waren het hiermee eens.

Mevrouw Van Duijn heeft uit de discussie bij de begroting over het jaarlijkse investeringsniveau van € 95 miljoen de indruk gekregen, dat de keuze van het bedrag vooral is ingegeven door wat de organisatie aan kan. Hoe is in dat geheel het aspect lastenstijging voor de burger meegewogen? De voorzitter antwoordt dat is nagegaan wat onontkoombaar is, wat de organisatie aan kan en wat de consequenties zijn voor de tarieven. Aan de hand hiervan heeft het college het niveau van € 95 miljoen aan de VV voorgesteld.

De heer Dijkema vraagt hoe het staat met de discussie met andere overheden over het overhevelen van taken mét het daarbij behorende budget. De voorzitter antwoordt dat Delfland in het overleg met de provincie over het nautisch beheer heeft ingezet op het overhevelen van het bedrag dat de provincie nu voor deze taak ontvangt. Datzelfde doet Delfland in gesprekken over andere taken, zoals grondwaterbeheer.

De heer Zuidgeest komt terug op de personeelsuitbreiding met ruim 18 fte's. Hij realiseert zich dat daarover bij de begrotingsbehandeling al een besluit is genomen, maar nu duidelijk is dat Delfland goed op de centen moet letten, zou besloten kunnen worden om de uitbreiding ten behoeve van communicatie sterk te beperken of achterwege te laten. De voorzitter wijst erop dat het daarbij alleen gaat om het centraliseren van de budgetten voor communicatie over projecten, die tot nu toe bij de diverse afdelingen en bureaus aanwezig waren. Het totale budget verandert daardoor dus niet ten opzichte van 2008. De heer Zuidgeest adviseert het college in ieder geval om nog eens kritisch te kijken naar zaken die nu niet nodig lijken. De heer Nanninga heeft niet de indruk dat Delfland zoveel méér doet dan het zou moeten doen. Waar zou het college dan kritisch naar moeten kijken? De heer Zuidgeest denkt bijvoorbeeld aan de KRW-maatregelen. Hij moet nog zien dat andere Europese landen in de huidige economische omstandigheden die maatregelen gaan uitvoeren. De voorzitter betoogt dat dit een zaak van de minister of de staatssecretaris is. Delfland heeft op dit moment eenvoudigweg uitvoering te geven aan hetgeen op Europees niveau is vastgesteld. Dat doet Delfland overigens al met enige vertraging, waardoor er ook nog het risico van een boete is. De heer Dijkema onderschrijft dat. Bovendien is het KRW-pakket voor Delfland in financiële zin relatief beperkt.

De heer Zuidgeest wijst er verder op dat Delfland al jaren uitgaat van een 10% heviger bui dan de standaard-bui uit het Nationaal Bestuursakkoord Water, omdat naar verwachting de hoeveelheid neerslag in het gebied van Delfland intensiever is dan gemiddeld en dus ook de schade groter kan zijn. Dat heeft tot hoge investeringen geleid, en inmiddels is de bergingscapaciteit zodanig dat er wel érg veel neerslag moet vallen voordat er schade door wateroverlast ontstaat.

De heer Van Vliet vraagt een toelichting op de paragraaf over de GIDS-conversie (blz. 42). Is nu bij deze najaarsnota de besluitvorming hierover aan de orde? De secretaris antwoordt dat de mutaties als gevolg van de GIDS-conversie verwerkt zijn in de najaarsnota. Verder licht zij toe dat er tot voor kort twee bestanden binnen Delfland waren die elkaar voor een deel overlaptten. In verband met de overgang naar het nieuwe financiële systeem moesten die twee bestanden uit elkaar worden gehaald, en toen bleek dat de lijsten van vaste activa en van onderhanden werken in de twee bestanden niet geheel overeenkwamen, o.a. omdat een aantal projecten niet geheel gereed waren gemeld, of er nog uren werden geactiveerd op projecten die ten onrechte nog openstonden. Met de najaarsnota wordt dit alles nu gecorrigeerd. Het is terug te vinden op het blad Gereedmeldingen van de vertrouwelijke bijlage 2, onder het kopje "gereedmeldingen via GIDS conversie".

Mevrouw Van Duijn vraagt bij de passage op blz. 10 over de grondwateronttrekking DSM, hoe hoog naar verwachting de uiteindelijke afkoopsom zal worden. Daarnaast vraagt zij waarom het vaker voormalen (blz. 12 onderaan) tot hogere personeelskosten zou moeten leiden. Wat houdt verder de "nieuwe Regeling Vervoersmanagement 2008" op blz. 13 in? Tenslotte vraagt

zij of de investeringen die vanaf blz. 13 worden genoemd, ook allemaal al in 2009 moeten worden gedaan.

De voorzitter heeft al aangegeven dat ernaar wordt gestreefd dat niet meer op deze manier wordt gevraagd om investeringen toe te staan. De bedoeling is dat al dit soort zaken voortaan in de begroting worden opgenomen. Mocht toch nog tussentijds een investering nodig zijn, dan zal daarvoor apart een voorstel aan de VV worden gedaan. Hij is niet in staat om aan te geven wat de regeling vervoersmanagement inhoudt. Hij zal zorgen dat de regeling ter informatie aan de VV wordt gezonden.

De heer Van der Burg zegt dat de grondwateronttrekking DSM pas begin volgend jaar aan de orde kan komen, omdat de onderhandelingen nog niet zijn afgerond. De term "afkoopsom" op blz. 10 kan hij niet zo goed plaatsen, en hij weet op dit moment ook niet welk bedrag er uiteindelijk mee gemoeid kan zijn. Verder antwoordt hij dat er niet alleen binnen, maar ook buiten de gebruikelijke werktijd meer voorgemalen moet worden, dus bijvoorbeeld 's nachts of in het weekeind. Dat geeft hogere personeelskosten.

De heer Van Vliet vraagt bij post 72.059 op blz. 13, hoeveel stuwen in de Holierhoekse en Zouteveenspolder en de Noord Kethelpolder met deze stelpost geautomatiseerd zullen worden. De secretaris zal het antwoord in het verslag laten vermelden.¹

De commissie adviseert overeenkomstig het voorstel te besluiten.

02. Gemaal Hoekpolder

Mevrouw Ammerlaan wijst op de passage in het VV-stuk, dat de bouwkosten voor een nieuw gemaal nagenoeg gelijk zijn aan die van het uitbreiden ter plaatse van het huidige gemaal. Waarom wordt dan toch een forse verhoging van het krediet gevraagd? De heer Van der Burg licht toe dat aanvankelijk is uitgegaan van de veronderstelling dat de capaciteitsvergroting in het huidige gebouw zou kunnen plaatsvinden. Dat bleek echter niet mogelijk te zijn. Daarnaast is nog gekeken naar uitbreiding van het huidige gebouw, om op die manier de capaciteitsvergroting mogelijk te maken, maar dan zouden ook nog kosten gemaakt moeten worden voor verbreding van de hoofdwatgang. Dit laatste hoeft niet te gebeuren bij de voorgestelde nieuwbouw, want die komt op een andere plek te staan.

De heer Van Vliet heeft gelezen dat samen met de gemeente Rijswijk wordt gekeken naar mogelijkheden voor behoud van het bestaande gemaal, maar hij hoopt toch te mogen aannemen dat zodra het nieuwe gemaal in gebruik wordt genomen, Delfland geen kosten meer hoeft te maken voor het oude gemaal. De voorzitter antwoordt dat nu afgewacht wordt waar de gemeente eventueel mee komt. Het voortouw ligt bij Rijswijk, want Delfland heeft geen belang meer bij handhaving van dit gebouw. Hooguit zou Delfland met het oog op het historische karakter van dit gebouw nog een bescheiden aanmoedigingssubsidie of iets dergelijks kunnen geven. Slopen kost immers ook geld.

De heer Dijkema lijkt dit een geschikt project om na te gaan in hoeverre het PIB gebruik kan maken van eerdere ervaringen met vergelijkbare gemalen voor het opstellen van zo precies mogelijke investeringsramingen. De voorzitter zal deze suggestie meenemen.

De commissie adviseert overeenkomstig het voorstel te besluiten.

03. Voorkeursmaatregelen polder Staalduinen

Mevrouw Van Duijn heeft in het VV-stuk gelezen dat de voorkeursmaatregelen op een termijn van ongeveer 2 tot 5 jaar uitgevoerd kunnen worden. Zij neemt aan dat ook met de communicatie-activiteiten wordt gewacht totdat er concreet zicht is op uitvoering. De heer Van der Burg merkt eerst op dat de uitvoering van de maatregelen die uit de ABC-Polderstudies naar voren zijn gekomen, in de komende jaren getemporiseerd zal worden. Afgesproken is immers om voorlopig 80% van de opgave te realiseren en de overige 20% naar later te verschuiven, alleen al omdat die 20% de duurste en minst effectieve maatregelen bevat. Dat vergt wel eni-

¹ Het automatiseren van een stuw varieert tussen de € 50.000 en € 100.000, dit is afhankelijk van de locatie (van hoever moet de elektriciteitsvoorziening en KPN komen) en of de stuw al geschikt is voor automatiseren. Voor dit bedrag kunnen ongeveer 4 stuwen voor gedaan kunnen worden.

ge uitleg in de betrokken gebieden. Bovendien waren gemeenten, natuurorganisaties, landbouwers e.d. betrokken bij de ABC-Polderstudies, en na vaststelling van de voorkeursmaatregelen zal er dus naar deze groepen teruggekoppeld moeten worden, alleen al om duidelijk te maken wat er uit de studies naar voren is gekomen en te benadrukken dat Delfland wel degelijk de kansen benut die zich voordoen. Overigens is er, nu 20% van de maatregelen naar later wordt verschoven, wel het risico dat dit deel van de plannen straks herzien moet worden, maar dat blijkt dan wel weer.

De commissie adviseert overeenkomstig het voorstel te besluiten.

05. Tijdelijke kering Woudsepolder

Desgevraagd door mevrouw Van Duijn en de heer Van Vliet licht de voorzitter toe, dat inder tijd voor deze kering al € 430.000 beschikbaar is gesteld uit het algemene voorbereidingskrediet. Er wordt nu € 600.000 gevraagd, maar daarvan vloeit weer € 430.000 terug naar het algemene voorbereidingskrediet. Al met al wordt er dus van uitgegaan dat het nog te starten onderzoeksproject niet meer dan € 170.000 zal kosten.

Aanvullend merkt de heer Van der Burg op dat de Stowa subsidie geeft voor het uitwerken van het idee van de vlotterkering in het kader van de prijsvraag. Waarschijnlijk gaat het daarbij om € 180.000. Voor de komende fase wordt opnieuw bezien of subsidie kan worden verkregen. Verder zegt hij dat Delfland niet het patent op deze kering heeft, maar wel vrij is om het idee te gebruiken.

De heer Zonne vindt de term "financieringsconstructies" in het ontwerpbesluit ongelukkig gekozen. Ook de heer Van der Burg lijkt het beter om die term niet te gebruiken, maar te spreken over "financieringsbronnen", waarmee wordt gedoeld op andere waterschappen, de Stowa e.d.

De heer Dijkema vraagt waarom er niet voor is gekozen om de volledige € 600.000 ten laste van het algemene voorbereidingskrediet te brengen. Overigens gaat het natuurlijk om een uitstekende inzet van Delfland om samen met de ontwerper van de kering innovatief te opereren en na te gaan of ook andere partijen hiervoor te interesseren zijn. De voorzitter antwoordt dat het algemene voorbereidingskrediet is bedoeld voor de eerste aanloopkosten, totdat kan worden beslist om er al dan niet mee door te gaan. Nu het onderzoek naar de tijdelijke kering al vrij ver gevorderd is, hoort daarvoor een normale kredietaanvraag te worden gedaan. Dat geldt ook omdat het algemene voorbereidingskrediet niet al te groot is.

De commissie adviseert overeenkomstig het voorstel te besluiten.

06. Nieuwbouw gemaal Woudsepolder

De heer Zuidgeest begrijpt uit blz. 2 van het VV-stuk, dat het project al gegund is en dit voorstel alleen is bedoeld om alsnog van de VV financiering ervoor te verkrijgen. De heer Van der Burg beaamt dat. Dit is overigens bepaald geen correcte gang van zaken. Op zichzelf biedt het werken met design & construct-contracten voordelen, maar er moet wel de mogelijkheid blijven om op het moment dat de kostenraming bekend is, het project te laten vallen of het bij een andere aannemer onder te brengen. In de paragraaf Verbetering bedrijfsvoering wordt dit ook aangegeven. In het geval van het gemaal Woudsepolder was echter niet voorzien in een dergelijk go/no-go moment, en was alleen vastgelegd dat er niet voor een hoger bedrag zou worden aanbesteed dan de raming. Toen de inschrijving van de laagste inschrijver in overeenstemming was met de ramingen (wat geen verrassing was omdat deze de ramingen zelf had gemaakt), is dus direct tot gunning overgegaan. Zelf kreeg hij dit pas een week of zes geleden te horen. Weliswaar wordt het gemaal op dit moment nog niet gebouwd, maar dat komt alleen maar omdat de VV nog geen krediet beschikbaar heeft gesteld, want de opdracht is al verleend.

Aan mevrouw Van Duijn die aansluitend vraagt of er binnen de organisatie niet een medewerker is die gunningen moet fiatteren, antwoordt de secretaris dat die fiattering plaatsvindt in de reguliere lijn van opdrachtgever naar projectleider. Er is dus niet een medewerker waar dit soort zaken verplicht langs moeten gaan voor een aparte check. Wel wordt altijd geadviseerd om in contracten het voorbehoud op te nemen, dat het algemeen bestuur ermee akkoord

moet gaan. De heer Van der Burg merkt hij op dat dit voorstel te meer duidelijk maakt dat de bedrijfsvoering binnen Delfland versterkt moet worden, want nu zijn er veel te weinig opdrachtgevers in verhouding tot het grote aantal uitvoerders, waardoor er in de praktijk te weinig terecht komt van controle door de opdrachtgevers. Er is al enige verbetering op dit vlak bereikt, maar sommige zaken ijlen nog na en dat geldt ook voor het voorliggende voorstel.

De heer Dijkema vraagt hoe het binnen Delfland met de tekenbevoegdheid van medewerkers staat. De voorzitter kan dat niet direct aangeven, maar het gaat er vooral om dat altijd een voorbehoud van goedkeuring door het algemeen bestuur wordt opgenomen. De heer Nanninga lijkt het niet zo moeilijk om dat te waarborgen: maak gebruik van een vast format voor de contracten.

De heer Zuidgeest vraagt, nu op blz. 2 ook wordt aangegeven dat de bouwrente niet was meegenomen in de bestekken, in hoeverre inmiddels is geborgd dat bouwrente altijd wordt meegenomen. De voorzitter wijst erop dat het op blz. 2 nog gaat om een raming uit 2005.

De heer Van Vliet vindt de raming voor de communicatiekosten erg hoog. Als het zou gaan om aanleg of versterking van een dijk, kan hij zich dit nog wel voorstellen, maar over de bouw van een poldergemaal hoeft toch niet zoveel gecommuniceerd te worden? De voorzitter lijkt het goed om intern eens nader te laten kijken naar de kosten en de effectiviteit van de communicatie in dit soort gevallen. De heer Van der Burg zegt toe de communicatiekosten bij dit voorstel nader te bezien, ook in relatie tot de kosten die hiervoor bij het gemaal Hoekpolder zijn opgevoerd.

De commissie adviseert overeenkomstig het voorstel te besluiten.

10. Herijking uitvoeringsprogramma waterplan Delft

De heer Dijkema zegt dat gisteren vanuit de categorie gebouwd naar voren is gebracht dat uit het VV-stuk onvoldoende blijkt wat Delfland met dit voorstel in financiële zin op zich neemt, terwijl de meeste kostenverhogingen toch niet door Delfland zijn veroorzaakt. De heer Van der Burg merkt eerst op dat het hier niet gaat om het project afsluiting binnenstad Delft, maar om maatregelen in de Delftse polders. Ook die vallen nu duurder uit, maar dat was te verwachten, alleen al omdat de oorspronkelijke kostenramingen in 2003 zijn gemaakt. Bovendien blijken een aantal te nemen maatregelen complexer dan in 2003 werd verwacht. Daarom wordt nu voorgesteld om voorlopig alleen door te werken aan de 20 "geen spijt-maatregelen" die met het huidige budget kunnen worden gerealiseerd, en de overige 16 maatregelen opnieuw tegen het licht te houden en die pas weer in 2009 of 2010 aan de VV voor te leggen. Overigens heeft Delft de extra € 9,5 miljoen al in de meerjarenraming opgenomen. Mevrouw Ammerlaan stelt met instemming vast dat er in dit stuk is geprioriteerd.

De heer Zonne vraagt of er inderdaad in totaal € 18 miljoen méér nodig zal zijn, waarvan € 8,5 miljoen voor rekening van Delfland komt. De heer Van der Burg bevestigt dat.

De heer Van Vliet constateert dat de kosten van de indertijd voorgenomen maatregelen aanzienlijk hoger uitvallen. Volgens hem zou dat ertoe moeten leiden dat in ieder geval wordt afgewogen of de resterende 16 maatregelen wel in voorbereiding genomen moeten worden. Eigenlijk zou datzelfde moeten gelden voor de 20 maatregelen die volgens het voorstel uitgevoerd zullen worden, want daarvoor moet een aanzienlijk hogere prijs worden betaald dan waar indertijd van is uitgegaan. De heer Van der Burg beaamt dat met het totale bedrag dat indertijd is geraamd, nu minder maatregelen kunnen worden uitgevoerd dan werd gedacht. Toen Delfland dat vorig jaar aan zag komen, is ook besloten om eerst het uitvoeringsprogramma te herijken. De 20 maatregelen zou hij wel graag willen nemen, want het gaat om "geen spijt-maatregelen". Bovendien kan in een aantal gevallen meegelift worden met andere werkzaamheden. Bij de overige 16 maatregelen wordt nader bekeken welke echt nodig zijn en welke misschien ook op een andere manier kunnen worden uitgevoerd. Zo is het wellicht goedkoper om een grotere duiker aan te leggen dan om de capaciteit van een gemaal met één kubieke meter te vergroten. Verder ziet hij dit uitvoeringsprogramma als een testcase voor de manier waarop samenwerking met gemeenten en andere betrokkenen organisatorisch aangepakt dient te worden, met name waar het gaat om intensief stedelijk gebied.

Mevrouw Van Duijn vraagt zich af of bij nader inzien niet de conclusie moet zijn, dat het uitvoeringsprogramma waterplan Delft veel te omvangrijk en ambitieus was en er dus al in een eerder stadium geprioriteerd had moeten worden. Er wordt nu voorgesteld om een aantal projecten te heroverwegen, omdat sommige misschien niet nodig blijken te zijn of misschien veel goedkoper uitgevoerd kunnen worden. Zou datzelfde dan niet ook moeten gelden voor de 20 projecten die wél ongewijzigd worden doorgezet? De heer Van der Burg antwoordt dat inmiddels is afgesproken om polderstudies die in het algemeen alweer enige jaren geleden zijn afgerond, niet zonder meer te gaan uitvoeren, maar eerst nog eens na te gaan of de maatregelen in die studies echt nodig zijn. Dat geldt zeker voor maatregelen die duurder of gecompliceerder blijken te zijn dan werd verwacht. Sinds enige jaren worden deze maatregelen niet langer "standaard-maatregelen", maar "voorkeursmaatregelen" genoemd, om ook op die manier duidelijk te maken dat ze eerst nogmaals bezien moeten worden voordat met de uitvoering ervan wordt gestart. Overigens moet met het nader bezien ook weer niet te veel tijd heengaan, want dan blijft het bij steeds opnieuw studeren.

De heer Zonne is geneigd om met "geen spijt-maatregelen" akkoord te gaan, zeker als er meegelift kan worden met andere werkzaamheden. Hij kan zich wel voorstellen dat mevrouw Van Duijn vindt dat er eigenlijk in een eerder stadium geprioriteerd had moeten worden, maar voor "geen spijt-maatregelen" is dat in feite ondoenlijk.

De commissie adviseert overeenkomstig het voorstel te besluiten.

11. Waterplan Maassluis

De heer Van Vliet begrijpt uit het erbij halen van de aanpassing aan het gemaal Noordweg in Pijnacker, dat er in feite niet voldoende geld is voor uitvoering van het waterplan Maassluis. De heer Van der Burg antwoordt dat het de bedoeling is om in 2009 al een aantal maatregelen in Maassluis uit te voeren, waarbij het gaat om "geen spijt-maatregelen". Om de financiering daarvan rond te krijgen, wordt voorlopig afgezien van voorgenomen maatregelen elders, waaronder de aanpassing aan het gemaal in Pijnacker.

De heer Van Vliet vraagt of er dan volgend jaar of het jaar daarop weer een extra krediet voor dit gemaal gevraagd zal worden. In het ontwerpbesluit wordt immers gesproken over het temporiseren van de aanpassing aan dit gemaal. De heer Van der Burg gaat ervan uit dat deze maatregel op een gegeven moment wel weer terugkomt in de meerjarenraming. Hij zal ervoor zorgen dat een toelichting op dit punt alsnog in het VV-stuk wordt opgenomen.

De commissie adviseert overeenkomstig het voorstel te besluiten.

12. Uitwerking waterplan Pijnacker-Nootdorp: raamplannen watertoets en kostenverdeling

Mevrouw Ammerlaan heeft begrepen dat dit onderwerp morgen in de betrokken raadscommissie van Pijnacker-Nootdorp wordt besproken. Vooral de verwerving van gronden vindt zij in dit verband belangrijk. Zij blijft van mening dat de kosten van maatschappelijke wensen of een maatschappelijke noodzaak als maatschappelijke kosten gezien moeten worden, zodat niet mag gebeuren wat in het Westland nog steeds dreigt, namelijk dat een bedrijfstak te gronde gaat. Verder kan zij akkoord gaan met het voorstel.

De heer Dijkema stelt namens zijn categorie voor om op blz. 3 van het VV-stuk de zin "Hierop zijn uitzonderingen denkbaar, zoals ..... betrokken zijn" te schrappen. Met die zin wordt immers de deur opengezet naar allerlei uitzonderingen, wat de meerderheid van de VV en ook het college volgens hem niet wil. De heer Zuidgeest vreest dat dan de manoeuvreerruimte van partijen te sterk wordt beperkt. De heer Zonne vreest dat niet, want er blijft staan "Als principe wordt uitgegaan .... enz.", waaruit al blijkt dat er ook van afgeweken kan worden. Punt is dat met de bewuste zin direct enige uitzonderingen worden genoemd, waardoor te zeer de nadruk op de uitzondering komt te liggen. Ook mevrouw Van Duijn zou niet al direct de deur naar uitzonderingen willen openzetten.

De heer Van der Burg vindt wel dat hij zich gesteund moet weten door de VV als het nodig blijkt te zijn om in onderhandelingen met de gemeente op een andere kostenverdeling uit te komen, bijvoorbeeld 50/50. De heer Dijkema herhaalt dat blijft staan "Als principe wordt uit-

gegaan...." Daar kan dus in een voorkomend geval van afgeweken worden. Mevrouw Van Duijn is enigszins verbaasd door de opmerking van de heer Van der Burg, want in de discussies over het waterplan Westland heeft het college steeds vastgehouden aan het uitgangspunt dat Delfland zorgt voor de infrastructuur, en de gemeente de benodigde grond om niet inbrengt. De heer Van der Burg betoogt dat de zin die de heer Dijkema zou willen schrappen, alleen slaat op de situatie dat een zeer onevenwichtige kostenverdeling dreigt te ontstaan omdat de realisering van de waterberging buitengewoon kostbaar wordt. Als het college de vrijheid behoudt om in zo'n situatie te trachten een andere kostenverdeling met de gemeente af te spreken, heeft hij geen bezwaar tegen het schrappen van deze zin. De heer Dijkema neemt aan dat de VV in zo'n situatie het college zeker die vrijheid wil laten.

De voorzitter zal de gemaakte opmerkingen en het voorstel van de heer Dijkema in het college brengen. Mocht het college dit voorstel niet overnemen, dan kan de VV altijd nog zelf een initiatief nemen.

De commissie adviseert overeenkomstig het voorstel te besluiten.

Memo aan de commissie over het tarief ongebouwd 2009, naar aanleiding van vragen daarover in de VV-bijeenkomst van 20 november jl.

De voorzitter wijst er ter toelichting nog op dat een daling met bijvoorbeeld 20% van de WOZ-waarden van de woningen in Delfland (een percentage dat inmiddels wel genoemd wordt) een groot opwaarts effect zal hebben op het tarief voor ongebouwd. Eenzelfde effect doet zich voor in het geval de A4 door Midden-Delfland wordt gerealiseerd. De heer Van Vliet voegt eraan toe dat wanneer voor de aanleg van A4 compensatie wordt geboden in de vorm van natuur, dit de situatie voor ongebouwd eigenlijk nog verergert.

Hierna stelt de heer Van Vliet vast dat er bij het fictieve tarief ongebouwd 2008 (€ 102,75) dat in het memo wordt genoemd, nu tussen haakjes bij staat "Unie-model". In de toelichtende bijlagen bij het VV-stuk over kostentoedeling is echter steeds aangegeven dat het ging om getallen op basis van de fictieve begroting 2008, niet dat het ging om getallen op basis van het Unie-model. Hij vindt het daarom niet meer dan logisch dat hij heeft aangenomen dat die getallen overeenstemden met die in de begroting.

De voorzitter wijst erop dat bovenaan die bijlagen is aangegeven dat het gaat om het Unie-model. Met dit model is eerst, op een overigens zeer ingewikkelde manier, een totale waardering bepaald voor ongebouwd, bestaande uit wegen, agrarische gronden, spoorwegen enz., en is datzelfde gedaan met gebouwd en natuur. Daarmee kwam de onderlinge verhouding uit op 12,36% voor ongebouwd, 0,01% voor natuur en 87,62% voor gebouwd. Vervolgens heeft de VV gekozen voor een 60/40-toerekening van de kosten aan gebouwd en ongebouwd, en in het kader van die toerekening worden de werkelijke hectares wegen, agrarische grond, spoorwegen enz. gehanteerd. Dat heeft voor agrarische grond geleid tot een extra bedrag van € 3,25, bovenop het tarief van € 102,75. Daarnaast is er voor 2009 een bedrag bovenop gekomen van € 20,22, conform de gebruikelijke methodiek die Delfland hanteert voor het aantal hectares, en een bedrag van € 11,14 als gevolg van de stijging van het tarief voor de watersysteemheffing. Tenslotte is er nog een opslag van € 0,15 toegepast vanuit de negatieve egalisereserve ongebouwd. Al met al komt het tarief-2009 voor ongebouwd dan uit op € 137,51.

De heer Van Vliet vraagt of het bedrag van € 74,11 waarvan is uitgegaan bij de kostentoedeling, berekend is op basis van het Unie-model. De voorzitter licht toe dat dit het bedrag is dat in 2008 moet worden betaald, op basis van de oude methodiek. Per 1 januari a.s. gaat het nieuwe systeem van de Waterschapswet in werking, en dat heeft belangrijke gevolgen voor het tarief van ongebouwd.

De heer Van Vliet wijst er hierna op dat in de tabel waar dit bedrag van € 74,11 indertijd is genoemd als bedrag dat in 2008 moest worden betaald, ook het "fictief bedrag 2008" werd genoemd. Hij is er daarom toen van uitgegaan dat die bedragen op dezelfde manier berekend waren, terwijl nu blijkt dat dit niet het geval is. Hij vindt dat dan indertijd als "fictief bedrag 2008" een hoger bedrag dan € 102,75 had moeten worden vermeld, namelijk circa € 120. Nu dat niet is gebeurd, vindt hij dat er indertijd een verkeerd beeld is gegeven. Overigens realiseert hij zich dat de VV bij de besluitvorming al het mogelijke heeft gedaan om de categorie ongebouwd tegemoet te komen, maar desondanks houdt hij vol dat de gang van

zaken niet correct is geweest. De voorzitter wijst er nogmaals op dat op de bijlagen bij de VV-stukken steeds is aangegeven dat het gaat om het Unie-model. Ook beaamt hij nog eens dat het een uiterst ingewikkeld en complex geheel betreft. Overigens is de brief aan de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat hierover inmiddels verzonden. Bij de nazending voor de VV wordt een afschrift meegezonden.

De heer Zuidgeest heeft begrepen dat de staatssecretaris juist vanmiddag aan de Kamer heeft toegezegd, dat in het komende voorjaar de effecten van de nieuwe wetgeving worden geëvalueerd.

Daarnaar gevraagd door mevrouw Van Duijn zegt de voorzitter nog, dat de Unie onlangs een overzicht heeft verstrekt van de tarieven in de diverse waterschappen. Bij sommige waterschappen gaat het alleen nog om voorgestelde tarieven, omdat de definitieve besluitvorming nog niet heeft plaatsgevonden. Dit overzicht laat enige opmerkelijke uitkomsten zien, bijvoorbeeld dat Delfland van alle waterschappen het laagste tarief per € 2500 waarde gebouwd hanteert, terwijl het voor ongebouwd juist weer het hoogste tarief in rekening brengt.

Het was volgens hem het beste geweest als agrarische grond in een aparte categorie was ondergebracht, dus niet in één categorie met wegen, spoorwegen enz. Hij denkt ook dat, als de staatssecretaris en het parlement dat willen, dit alsnog snel kan worden besloten. De heer Van der Burg wijst er wel op dat de nieuwe wetgeving voor veel waterschappen helemaal niet zo slecht uitvalt, zodat het nog maar de vraag is of de Unie echt met kracht zal aandringen op wetswijziging.

Het memo wordt voor kennisgeving aangenomen.

05. Rondvraag en sluiting

- Nu de commissie Financiën vanavond voor de laatste keer heeft vergaderd, dankt mevrouw Van Duijn de voorzitter voor de manier waarop deze de afgelopen vier jaar de commissie heeft voorgezeten. Zij wenst hem toe dat hij ook de komende jaren nog als voorzitter van een commissie zal mogen optreden!
- De heer Nanninga zegt dat de Rekeningcommissie inmiddels een beknopt overdrachtdossier heeft samengesteld. Misschien kunnen ook de andere commissies dat doen.

De voorzitter sluit hierna te 22.05 uur de vergadering.

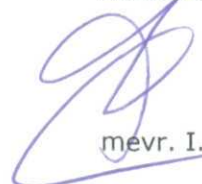
Aldus vastgesteld in de vergadering van de commissie van Bestuur, organisatie en bedrijfsvoering van 3 februari 2009.

de Voorzitter,

A.G. Wiegman

de Secretaris,

mevr. I. Kenter